

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Keihäspuiston toimintayksikkö

Opetuslautakunta 20.1.2014

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opetussuunnitelman lähtökohdat	2
2.1	Arvolähtökohdat	2
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	3
2.2.1	Kasvattajuus.....	3
2.2.2	Lapsikäsitys	3
3	Lasten puheenvuoro	3
4	Yhteistyö perheiden kanssa.....	6
5	Työ lasten parissa	6
5.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	6
5.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri.....	7
5.3	Päivän kulku ja omatoimisuus	7
5.4	Lasten leikki	7
5.5	Oppimistoimintojen organisointi.....	9
5.6	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	11
5.6.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	11
5.6.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus.....	12
5.7	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	12
5.8	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	13
5.8.1	Esiopetuksen järjestäminen	13
5.8.2	Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen.....	15
5.8.3	6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen.....	15
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi.....	16
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö.....	16
7.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet	16
7.2	Hyvinvointityö ja oppilashuolto	16
7.3	Varhaiskasvatuksen viestintä.....	17

1 Johdanto

Keihäspuiston toimintayksikköön kuuluvat Keihäspuiston ja Kuntopuiston päiväkodit sekä Avoin Päiväkoti Majakka.

Päiväkodit

Keihäspuiston päiväkoti sijaitsee Vantaan Länsimäessä, Rajakylän kupeessa puistomaisessa ympäristössä. Päiväkodissa on viihtyisät ja toimivat tilat. Pihamme on maastoltaan vaihteleva ja liikuntaan innostava. Haluamme tarjota päivähoidossa olevalle lapselle turvallisen kasvu ympäristön, jossa lapsen on helppo näyttää tunteitaan ja kokea olevansa hyväksytty ja pidetty. Tuemme lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä monipuolisella pedagogisella toiminnalla.

Kuntopuiston päiväkoti sijaitsee keskellä Länsimäkeä puistomaisessa ympäristössä. Toimimme uudistetuissa ja viihtyisissä tiloissa. Päiväkotimme toiminnassa leikki on tärkeää. Lähtökohtana ovat lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi sekä hyvät ja luottamukselliset suhteet perheiden kanssa. Tarjoamme monipuolista ja innostavaa toimintaa, josta lapsille jää mukavia muistoja.

Avoin päiväkotitoiminta

Avoin Päiväkotitoiminta Majakka on lasten ja aikuisten yhteinen puuha- ja oleskelupaikka, joka on tarkoitettu alueen äideille, isille ja hoitajille. Kaikille avointa toimintaa on maanantaisin klo 9-14 ja perjantaisin klo 9-14. Vapaan leikin ja yhdessäolon lisäksi ohjelmaan kuuluu toimintatuokioita: lauluhetkiä, askartelua ja maalausta, yhteisleikkejä, jumppatuokioita, lettupäiviä, asiantuntijavierailijoita ja muuta toimintaa. Esikoisvauvojen äideille järjestetään mahdollisuuksien mukaan omaa toimintaa.

Kerhotoiminta

Majakan kerhot on tarkoitettu kotihoidossa oleville lapsille. Toiminta on suunnitelmallista ja lapsen kokonaisvaltaista kehitystä tukevaa. Pienessä ryhmässä uusien asioiden oppiminen tapahtuu leikin, liikunnan, musiikin ja muun luovan toiminnan avulla. Kerhotoiminnasta vastaa koulutettu henkilökunta. Kerhoryhmät muodostetaan lasten iän mukaan (2,5-3 -vuotiaat ja 4-5 -vuotiaat). Kerhoihin haetaan Vantaan kaupungin päivähoitohakemuksella. Hakuaika on keväällä, ja siitä ilmoitetaan erikseen. Paikkoja voidaan täyttää myös kesken kauden.

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvolähtökohdat

Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys näkyy toiminnassamme yhteisenä ymmärryksenä varhaiskasvatuksen tehtävästä ja tavoitteista sekä yhdessä sovittuina toimintatapoina. Ohjaamme perheitä löytämään tarkoituksenmukaisen hoitomuodon. Niitä ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito, kerhotoiminta ja avoin varhaiskasvatus.

Tuemme ja arvostamme vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Tavoitteenamme on luoda avoin ja luottamuksellinen suhde heti alkuvaiheessa, kun perhe tulee asiakkaaksi. Teemme yhteistyötä neuvolan, puheterapeuttien ym. tahojen kanssa. Suunnittelussa ja käytännössä/toteutuksessa/toiminnassa korostamme osallistuvaa toimintakulttuuria, jossa lasta ja perhettä kuunnellaan yhteisenä päämääränä hyvä ja laadukas päivähoito.

Kestävä kehitys

Toimimme ympäristövastuullisesti ja taloudellisesti. Säästämme energiaa, vedenkulutusta ja materiaaleja. Vältämme turhia hankintoja. Vaihdamme leluja ja pelejä ryhmien välillä. Retkeilemme lähiympäristössä ja joissakin lapsiryhmissä on metsämörri-toimintaa. Tarkoituksena on tehdä luonto tutuksi lapsille. Luontoelämysten kautta lapset oppivat arvostamaan ja huolehtimaan luonnosta ja ympäristöstään.

Innovatiivisuus

Toiminnan suunnittelun perustana pidämme lasten ja perheiden tarpeiden huomioimista. Meillä on lämminhenkinen ja kannustava ilmapiiri, joka sallii niin lasten kuin aikuistenkin ajatusten esilletuomisen. Arvostamme perheiden antamaa palautetta ja heidän osoittamaansa kiinnostusta järjestämämme toimintaa kohtaan. Kokeilemme uusia toimintamuotoja omia osaamisalueita hyödyntäen

ja niitä kehittäen. Toimimme luovasti tilanteiden muuttuessa, esim. henkilöstövajaustilanteissa tai lapsiryhmästä nousevien tarpeiden ja toiveiden kohdalla.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.2.1 Kasvattajuus

Kasvattajan tehtävänä on vaalia lapsuutta, luoda lapsen kasvuun ja kehitykselle turvallinen ilmapiiri ja ympäristö. Kasvattaja on lasta arvostava ja kunnioittava. Hänelle on herkkyyttä havainnoida lapsen tarpeita, kuunnella ja olla saatavilla. Hän tarjoaa lapselle mahdollisuuksia oppia leikin ja elämysten kautta. Kasvattaja toimii yhteistyössä vanhempien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa toteutuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus. Painotus on erilainen eri-ikäisillä. Mitä pienempi lapsi on, sitä enemmän hän tarvitsee aikuisen huolenpitoa. Hoidon ja arjen tilanteet ovat myös opetuksen ja ohjauksen tilanteita. Niillä edistetään lapsen myönteisen minäkäsityksen, ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojen ja ajattelun kehittymistä. Toteutamme toimintaa koko lapsiryhmän yhteisinä tuokioina ja pienryhmissä. Pienemmässä ryhmässä lapsen on helpompi ilmaista itseään ja harjoitella vuorovaikutustaitoja.

2.2.2 Lapsikäsitys

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen, arvokas ja meille tärkeä. Lapsi on luontaisesti aktiivinen ja utelias. Lapsella on oikeus kasvaa ja kehittyä omaan tahtiinsa sekä nauttia lapsuudesta. Lapsi tarvitsee hoivaa ja huolenpitoa, mistä lapsen lähellä olevat aikuiset huolehtivat.

Leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen sekä tutkiminen ovat lapsen oppimisen, maailman ymmärtämisen ja kokemisen välineitä. Tämä huomioidaan toimintaa suunniteltaessa ja näille annetaan riittävästi aikaa ja tilaa.

3 Lasten puheenvuoro

Päiväkodissämme on vahvistettu osallisuutta 3-5 vuotiaan lapsen puheenvuorolla vasukeskustelussa. Lapsen toimintaan liittyviä ajatuksia ja toiveita on kyselty haastattelemalla tai piirtämällä.

Miksi lapset tulevat päiväkotiin?

Leo 3v. "Jos on aamu. Kun me halutaan."

Jonni 3v. "Siksi, että hoidetaan."

Lasse 6v. "Koska aikuisten täytyy mennä töihin."

Sanni 5v. "Siks, että ne opettelee asioita."

Lotta 5v. "Koska ne tulee tänne nukkumaan ja kaikkea. Ei voi mennä töihin lapset."

Mitä päiväkodissa tehdään?

Lasse 6v: "Keinua."

Julia 5v: "Nukkua, piirtää, leikkiä, saa mennä saliin."

Njemeh 6v: "Ei täällä o linnoja. Mut ei se mitään haittaa kun voi leikisti olla linna."

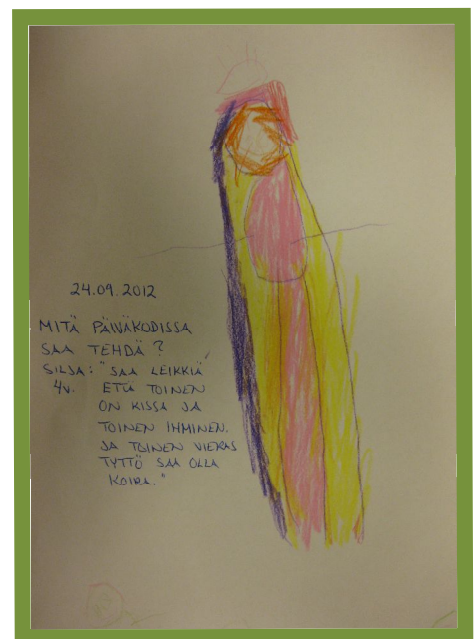
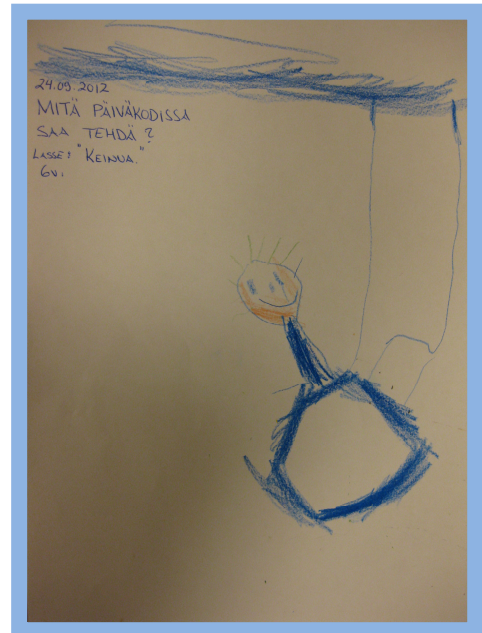
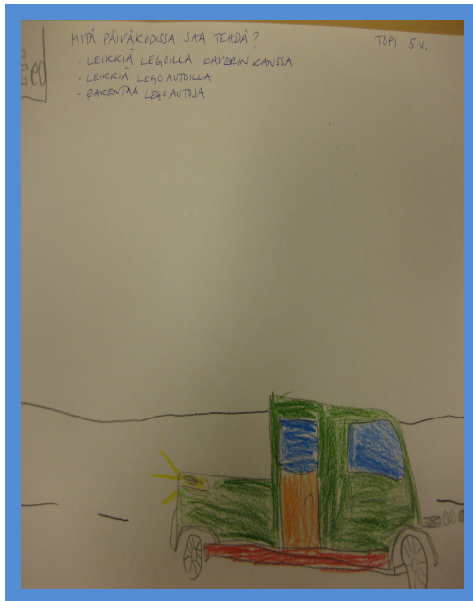
Iina 5v: "Rakentaa pikkulegoilla talon."

Lasse 4v: "Siellä voi nukkua."

Leena 5v: "Voi oppia kuperkeikkoja, hyppyjä korkealle ja yhdellä jalalla."

Aapo 5v: "Ei saa satuttaa muita, ei saa nipistää ei saa ottaa kädestä."

Mikä päiväkodissa on kivaa?

Väinö 5v: "Kissaleikkiä on kiva leikkiä. Kissalla on panta mistä sitä talutetaan."

Jesse 4v: "Saa piirtää ihan mitä vaan."

Sanni 5v: "Nukkua. On kivaa leikkiä prinsessaa. On kivaa leikkiä poneilla. On kivaa leikkiä pikku-ukkeleilla."

Leo 2,3v: "Tykkää hoitajasta."

Mimi 2,11v: "Kivointa päiväkodissa on lapset, tykkään leikkiä autoilla."

Leo 3v: "Jos haluaa pelata voi pelata."

Mitä aikuiset tekevät päiväkodissa?

Lotta 5v. "Opettamaan meitä."

Topi 5v. "Töihin tietenkin."

Julia 5v. "Tulette hoitaa meitä."

Lasse 6v. "Hoitaa lapsii."

Sanni 5v. "Siks kun tää on teidän työpaikka. Te kyllä tiedätte jo."

Lauri 5v. "Aikuiset antaa ruokaa, auttaa lapsia, ohjaa sanoo jonoon ulos, pukemaa ja nyt syömään."

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Vanhemmat ovat tärkeimmät yhteistyökumppanimme. Yhteistyöllä varhaiskasvatuksessa tarkoitetaan vanhempien ja henkilökunnan tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Tavoitteena on lämmin, kiireetön ja ystävällinen tunnelma henkilöstön ja vanhempien välillä. Vanhemmilla on ensisijainen kasvatusoikeus ja – vastuu sekä oman lapsensa tuntemus. Henkilökunnan ammatillinen tieto ja osaaminen, sekä vanhempien tuntemus omasta lapsestaan, antavat yhdessä hyvät edellytykset lapsen kasvuille. Toivomme jatkuvaa ja aktiivista yhteistyötä kasvatuskumppaneina.

Vanhemmat voivat antaa palautetta päiväkodin toimintaan suoralla palautteella henkilökunnalle tai asiakaskyselyiden kautta. Palautteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan toiminnan suunnittelussa. Päiväkoteihimme voi tutustua jo ennen päivähoitohakemuksen jättämistä. Päivähoitopaikan saatuaan perheillä on mahdollisuus tutustua ryhmään, jossa lapsi aloittaa päivähoiton. Päiväkodissa aloittavan lapsen vanhemmille kerrotaan toiminnasta ja esitellään tilat ja henkilökunta. Uusien päiväkotilasten vanhemmat täyttävät Lapsi kotioloiissa -lomakkeen. Perheiden kanssa käydään toimintavuoden aikana varhaiskasvatuskeskustelu, jossa tehdään yhdessä varhaiskasvatussuunnitelma (VASU). Keskustelun tarkoituksena on välittää lapsen hoitoon liittyvää tietoa, odotuksia ja toiveita vanhempien ja henkilökunnan välillä. Esiopetusikäiselle lapselle tehdään lapsen esiopetussuunnitelma (LEOPS) syksyllä ja keväällä täytetään Esiopetuksesta kouluun -tiedonsiirtolomake (ESKO), joka siirretään vanhempien luvalla kouluun. Esko-havainnointilomake toimii myös suunnittelunvälineenä esiopetusryhmässä. Järjestämme vanhemmille mahdollisuuksia tavata toisiaan ja henkilökuntaa erilaisissa tapahtumissa vähintään kaksi kertaa vuodessa.

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kieli on ajattelun ja tunteiden ilmaisun väline. Kielen avulla lapsi jäsentää ympäristöään ja muodostaa maailmankuvaansa. Varhaiskasvatuksessa kielen keskeinen tavoite on tarjota lapselle mahdollisuus ilmaista itseään, tunteitaan ja ajatuksiaan vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Huomioimme jokaisen lapsen päivittäin arjen tilanteissa ja annamme hänelle aikaa pieneen päivittäiseen keskusteluun. Aikuinen on aktiivinen kuuntelija ja rohkaisija, joka antaa paljon tilaa myös lasten omalle keskustelulle. Pienryhmätyöskentely ja rauhalliset leikki-tilanteet mahdollistavat lasten ja aikuisten välisen vuorovaikutuksen ja keskustelun.

Käytämme päiväkodissa kuvia auttaaksemme lasta ymmärtämään päiväjärjestystä ja opetettavaa asiaa. Kuvat ja tukiviittomat auttavat lasta itsensä ilmaisemisessa. Päiväkodissa on runsaasti kielen kehitystä tukevaa materiaalia, kuten KILI (Kieli ja Liikunta), KUTTU (Kuvien tuettu leikki), Rosvo-riimit ja muut lorut, kuvitetut sadut ja laulut jne. Satuja luemme päivittäin tuokioilla ja unihuooneessa. Kirjaamme ylös myös lasten omia tarinoita.

5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Tuemme päiväkodissa lapsia heidän keskinäisissä vuorovaikutustilanteissa ja huolehdimme, ettei kukaan jää leikin ulkopuolelle. Ohjaamme lapsia toimimaan erilaisissa ryhmissä. Kiusaamista emme hyväksy, suhtaudumme siihen aina vakavasti ja puutumme siihen välittömästi. Päiväkodissa on toimintaohje kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseen.

5.3 Päivän kulku ja omatoimisuus

Lapsen päivään kuuluvat hoito- ja muut vuorovaikutustilanteet, arjen pienet työtehtävät sekä leikki ja muu lapselle ominainen toiminta. Selkeä, mutta tarvittaessa joustava päivärytmi on toimintamme perusta. Päivänkulun selkeys auttaa lasta ja luo turvallisuuden tunteen. Omatoimisuuden kehittymistä tuemme päivärytmillä sekä kiireettömällä ja kannustavalla ilmapiirillä.

5.4 Lasten leikki

Leikki on tärkeää lapsen kasvulle ja se täyttää lapsen elämän. Leikki on oppimisen perusta. Leikkiessään lapsi käyttää mielikuvitustaan ja oppii samalla kieltä, vuorovaikutustaitoja ja ryhmäsääntöjä. Lapset käyttävät leikkinsä aineksina kaikkea näkemäänsä, kuulemaansa ja kokemaansa sekä oppivat uusia asioita. Leikin sosiaaliset muodot kehittyvät yksinleikistä rinnakkaisleikiksi ja yhteisleikiksi.

Leikki on keskeinen kaikessa toiminnassamme sekä sisällä että ulkona. Päivittäisten vapaiden leikkituokioiden lisäksi tärkeitä ovat aikuisen ohjaamat leikkituokiot. Toteutamme näitä aamupiirissä, laulu- ja jumppatuokioilla, pienryhmissä sekä odottelutilanteissa.

Ulkoiluaikana on vapaata leikkiä tai ohjattua leikkiä joko päiväkodin pihassa tai lähiympäristössä. Ulkona lapset valitsevat yleensä itse leikkikaverinsa ja leikkinsä. Ulkoilutilanteissa aikuiset valvovat

lasten leikkiä ja tarvittaessa auttavat kaverisuhteiden muodostamisessa ja tukevat leikkien sujumisessa.

Yksikössämme on sovittu mihin asioihin kiinnitämme huomiota leikissä. Hyvässä leikissä on leikkijöille tärkeä aihe ja leikkijät saavat leikistä hyvän mielen. Leikki saa alkaa ja loppua rauhassa. Leikissä saa olla iloa, mielikuvitusta ja sääntöjä. Aikuinen huolehtii, että lapsilla on mahdollisuus pitkäkestoiseen leikkiin ja leikkitilat ovat turvalliset ja toimivat. Leikissä ei saa olla kiusaamista, vahingoittamista eikä turhia keskeytyksiä.

5.5 Oppimistoimintojen organisointi

Leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen sekä tutkiminen ovat lapsen oppimisen välineitä. Lapsen toimintatapoja tuetaan, kannustetaan ja ohjataan. Leikille, liikkumiselle, tutkimiselle, taiteelliselle kokemiselle ja ilmaisemiselle annetaan tilaa ja aikaa.

Liikkuminen

Ohjatut liikuntatuokiot ja omaehtoinen liikunta edistävät lapsen tietoisuutta omasta kehostaan ja sen hallinnasta luoden pohjaa muulle kehitykselle ja terveelle itsetunnolle. Päivittäinen liikkuminen on lapsen hyvinvoinnin ja terveen kasvun perusta. Hyvä varhaiskasvatusympäristö tukee lapsen luonnollista liikkumisen halua ja herättää lapsessa halun oppia uusia asioita. Liikunnan ilon, riemun ja jännityksen kokemisen myötä lapsi innostuu kehittämään omia taitojaan.

Keihäspuiston ja Kuntopuiston päiväkodin pihat ovat keskeisiä liikuntapaikkoja myös Avoin Päiväkotij Majakan kerhoille. Päiväkotiemme laulusalit puolapuineen ja liikuntavälineineen antavat oivalliset mahdollisuudet vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkiin ja peleihin.

Teemme luontoon ja lähiympäristöön retkiä, jotka harjaannuttavat perusliikuntataitoja, oman kehon hallintaa ja positiivista asennetta liikkumiseen.

Leikkipaikkoinamme ovat oman pihamme lisäksi ympäristön metsät, leikkipuistot ja Rajakylän urheilukenttä, joka antaa mahdollisuuden kokeilla eri vuodenaikojen urheilulajeja.

Tutkiminen

Ihmettely ja tutkiminen ovat lapselle syntymästä saakka tapa tutustua ympäristöön. Lapsen tulee saada kokea, että hänen ihmettelynsä, kysymyksensä, pohdintansa ja toimintansa ovat merkityksellisiä ja että häntä arvostetaan. Tutkiessaan lapsi tyydyttää uteliaisuuttaan.

Päiväkodeissamme lapsi voi tutkia erilaisia asioita. Lasten käytössä on runsaasti mielenkiintoa herättäviä kirjoja, pelejä ja rakentelusarjoja. Omalla toiminnallaan henkilöstö mahdollistaa ja kannustaa lasten omaa ajattelua, ongelmanratkaisua ja mielikuvitusta. Tavoitteenamme on, että emme vastaisi suoraan lasten kysymyksiin, vaan kannustaisimme heitä ensin itse pohtimaan.

Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Taiteellisen kokemisen ja tekemisen kautta lapsi kehittyy yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Taiteessa lapsella on mahdollisuus kokea mielikuvitusmaailma. Taiteen kokeminen on yksilöllistä ja jokaiselle löytyy oma tapa ilmaista itseään mielikuvituksen ja luovuuden kautta.

Lapset toimivat ohjatusti ja omatoimisesti taiteen eri alueilla. He maalaavat, piirtävät, soittavat, laulavat, rakentavat, näyttelevät, tanssivat, askartelevat eri materiaaleista, ompelevat, kuuntelevat ja keksivät satuja ja runoja. Annamme tilaa, aikaa ja rauhaa lapsen omalle mielikuvitukselle. Hyödyntämällä omia vahvuuksiaan taiteen eri alueilla henkilöstö innostaa lapsia luovuuteen ja uuden kokeilemiseen. Varhaislapsuudessa saadut teatteri- ja konserttikokemukset rakentavat lapsen myöhempää kulttuurin arvostusta ja harrastamista. Ryhmät tekevät retkiä eri kulttuuritapahtumiin lasten ikätason mukaan.

5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Kasvun ja oppimisen tuella tarkoitetaan lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen edistämistä ja tukemista sekä oppimisvaikeuksien ennalta ehkäisemistä. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat jokaisen lapsen vahvuudet ja kehitystarpeet. Varhaiskasvatuksessa lapsi voi saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea.

Yhteistyössä vanhempien ja kuntouttavien asiantuntijoiden kanssa lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) ja esiopetusikäisille lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS). Tehostettua tukea saaville lapsille laaditaan Tehostetun tuen suunnitelma, joka liitetään lapsen VASUun tai LEOPSiin. Suunnitelmissa kuvataan ne toimenpiteet, joiden avulla lapsen kehitystä ja kuntoutumista tuetaan. Suunnitelmia käytetään ohjeena lapsen kasvatuksessa ja hoidossa ja tavoitteet tarkistetaan säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Kasvun ja oppimisen tuen suunnittelussa on mukana alueen konsultoiva erityislastentarhanopettaja. Hän tekee yhteistyötä lasten vanhempien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Tarvittaessa teemme vanhempien luvalla yhteistyötä lapsen asioissa puheterapeutin, toimintaterapeutin, perheneuvolan ja lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa.

Lapsen täyttäessä neljä vuotta päiväkotitäyttää yhdessä vanhempien kanssa yhteistyölomakkeen, jonka perhe toimittaa neuvolaan ja neuvola lähettää terveiset takaisin päiväkotiin. Tarvittaessa tietoa siirretään myös muun ikäisistä lapsista.

5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Tarvitsemme hyvää kulttuurista ymmärrystä ja tietoa. Lapsilla on mahdollisuus kasvaa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseniksi. Rohkaisemme ja kannustamme sekä lapsia että lasten vanhempia kertomaan omasta kulttuuristaan ja kotimaastaan.

Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä on perheellä. Kannustamme vanhempia puhumaan lapsilleen omaa äidinkieltään, koska hyvä oman äidinkielen osaaminen tukee suomen kielen oppimista. Hyödynnämme kirjaston tarjoamia palveluja kuten monikieliset satutunnit. Päiväkodissamme puhutaan selkeää suomen kieltä, jota lapsi oppii osallistumalla päiväkodin normaaliin toimintaan. Tarvittaessa käytämme vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa tulkkia.

Monikielisten- ja kulttuuristen lasten varhaiskasvatukseen kuuluu suomi toisena kielenä -opetus. Perushoito-, siirtymä- ja leikkitilanteissa käytetään tukena kuvia, tukiviittomia ja konkreettisia esineitä ja tavaroita. Kuvia pidetään ryhmässä esillä, esim. eteisessä vaatekuvia, ryhmähuoneessa ruoka- ja leikkikuvia. Aikuinen tukee ja auttaa lasta osallistumaan leikkiin. Käytämme kuvia selkeyttämään leikkejä ja lauluja.

Yksikössämme on yhteinen suunnitelma suomi toisena kielenä – opetukseen. Suunnitelmassa tiettyä aihealuetta käsitellään lasten kanssa kuukauden ajan. Lapsiryhmät soveltavat sitä omien tarpeidensa mukaan. Lisäksi meillä on käytössä Päiväkotitutuksi perheille – materiaali, jota käytetään helpottamaan perheitä päiväkodin arkeen liittyvissä asioissa. Materiaalia käytetään lasten kanssa sekä opiskelijoiden, sijaisten ja uusien työntekijöiden perehdyttämisessä.

5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Ympäristömme on monipuolinen ja tutkimiseen innostava. Retkeilemme ja havainnoimme luontoa eri vuodenaikoina. Kävelymatkan päässä päiväkodeista sijaitsee pieniä metsiä, joista löytyy juoksuhautoja, puroja, kallioita, vanhaa metsää ja viljapeltoja. Luonnossa olemisella on mieltä rauhoittava vaikutus ja se vähentää stressiä. Metsässä ja luonnossa leikit ovat pitkäkestoisia ja mielikuvitusrikkaita.

Kaikille lapsille metsä ei ole ennestään tuttu. Metsä innostaa lapsia leikkimään yhdessä ja tutkimaan luontoa. Lasten käytössä retkillä ovat luonnonmateriaalit, luupit, ötökkäpurkit. Päiväkodissamme on metsämörri-toimintaa 3-6 vuotiaille lapsille.

Kestävä kehitys

Pienillä jokapäiväisillä teoilla haluamme herättää lasten kiinnostuksen kierrätykseen siten, että siitä tulisi luontainen tapa toimia. Keskustelemme lasten kanssa miksi ympäristöstä huolehtiminen ja jätteiden lajittelu on tärkeää.

Lisäämme ympäristövastuullista toimintaa ja toimimme taloudellisesti. Vältämme turhaa veden ja sähkön kulutusta. Huolehdimme leluista, käytämme kierrätysmateriaalia askarteluissa ja lajittelemme ruokajätteet. Pyrimme annostelevaan ruoka-annokseen niin, että biojätettä tulisi mahdollisimman vähän. Toimitamme lehdet ja maitotölkit omiin keräyspisteisiin.

Ulkoillessa ja retkillä huolehdimme lähiympäristömme siisteydestä. Keskustelemme lasten kanssa mihin roskat kuuluvat ja miksi ympäristöstä huolehtiminen on tärkeää.

5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen.

Esiopetus

Kuusivuotiaiden esiopetus on osa varhaiskasvatusta. Esiopetusta järjestetään kun päiväkodissa on vähintään 13 esiopetusikäistä lasta. Päivittäinen esiopetusaika on klo 08.30 -12.30. Esiopetuksen keskeiset sisältöalueet voidaan sijoittaa yhteen varhaiskasvatuksen sisältöalueiden kanssa.

Lapset arvioivat valmiuksiaan värittämällä eskarilentokoneeseen oman käsityksensä taidoistaan.

Vantaa

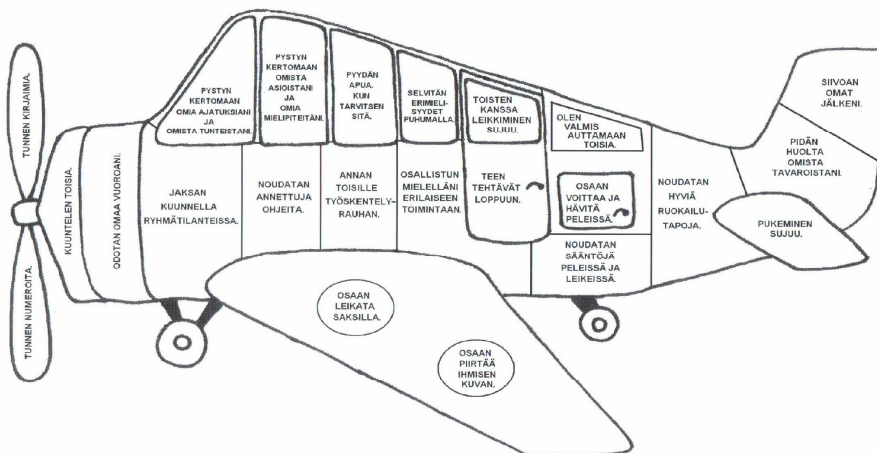
Vantaan kaupunki / Sivistystoimi

Eskarilentokoneeni

Itsearviointi osana lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa

Lapsen nimi _____

Päivämäärä _____

Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Päiväkotien oppimisympäristö sopii erinomaisesti esiopetukseen. Esiopetuksen tavoite on antaa lapsille mahdollisuuksia oppimiseen ja helpottaa koulun aloittamista. Esiopetuksessa toiminta on kokonaisvaltaista, iloista ja leikkipainotteista.

Toimintayksikössämme esiopetus tapahtuu 3-6-vuotiaiden ryhmässä tai erillisessä esiopetusryhmässä. Kaikki toiminta on esiopetusta ja siitä vastaavat lastentarhanopettajat. Esiopetusikäiset käyvät keväisin tutustumassa läheiseen ala-asteen kouluun vanhempiensa kanssa ja näin helpotetaan lasten siirtymistä päivähoidosta koulumaailmaan. 3-6-vuotiaiden ryhmissä on opetusverkon tietokoneet käytössä. Tietokoneen käyttöön tutustutaan yhdessä kasvattajan kanssa.

5.8.2 Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen

Avoimessa päiväkodissa järjestetään sekä avointa toimintaa että kerhoja.

Avoim toiminta on tarkoitettu alueen alle kouluikäisille lapsille ja heitä kotona hoitaville vanhemmille tai muille hoitajille. Majakka on monikulttuurinen lapsiperheiden kohtaamispaikka, jonka toiminta perustuu aktiiviseen yhdessäoloon, ja jossa vanhemmat huolehtivat itse lapsistaan. Vapaan leikin ja yhdessäolon lisäksi perheillä on mahdollisuus osallistua monipuoliseen ohjattuun toimintaan. Henkilökunta auttaa ja tukee mielellään lapsiperheen arkeen liittyvissä asioissa. Kaikki lastensa kanssa kotona olevat perheet ovat tervetulleita avoimeen päiväkotiin.

Kerhotoiminta on tarkoitettu kotihoidossa oleville lapsille. Kerhoihin haetaan päivähoitohakemuksella, ja kerhot ovat maksullisia. Kerhoissa lapset saavat osallistua säännölliseen ja monipuoliseen ohjattuun toimintaan yhdessä ikätovereidensa kanssa. Pienessä ryhmässä on hyvä opetella uusia taitoja ja suomenkieltä leikin avulla.

5.8.3 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Kuusivuotiaiden perusopetukseen valmistavaa opetusta annamme esiopetusryhmissä esiopetuksen työpäivinä, yksi tunti päivässä neljän esiopetustunnin lisäksi. Noudatamme valmistavan opetuksen suunnitelmaan ja käytämme koko yksikön yhteistä suomi toisena kielenä opetuksen suunnitelmaa. Edistämme monikielisten- ja kulttuuristen lasten kotoutumista ja annamme tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Lapsen osallisuutta tuemme hänen ikätasonsa edellyttämällä tavalla. Osallisuuteen kuuluu yhdessä toimimista turvallisessa ryhmässä, jossa jokaisella on lupa ilmaista tunteitaan ja mielipiteitään. Lapsen osallistuminen esiopetukseen edistää suomen kielen oppimista, esiopetuksen sisältöjen omaksumista ja ystävyyssuhteiden muodostumista. Pääpaino on suomen kielen opetuksessa. Lapsi omaksuu suomen kieltä toimiessaan yhdessä suomea puhuvien lasten ja aikuisten kanssa ohjatussa toiminnassa ja leikki-tilanteissa. Annamme lapselle mahdoli-

suuden oppia ilmaisemaan itseään, ymmärtää ja tulla ymmärretyksi erilaisissa vuorovaikutustilanteissa aikuisten ja toisten lasten kanssa.

Valmistavan esiopetuksen oppilaat osallistuvat pääsääntöisesti muun esiopetusryhmän toimintaan, lisäksi heille järjestetään yksilö- tai pienryhmätuokioita.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Keihäspuiston yksikön edustuksellinen tiimi kokoontuu kerran kuukaudessa. Päiväkodin johtaja pitää edustuksellisen tiimikokouksen, jossa on edustaja jokaisesta päiväkodin ryhmästä. Siinä käsitellään varhaiskasvatuksen toimintayksikön ja alueen yhteisiä asioita. Koko yksikön kehittämispäivä pidetään kerran vuodessa.

Lapsiryhmän työntekijät kokoontuvat kerran viikossa tiimipalaveriin. Tiimeissä suunnitellaan, arvioidaan lapsiryhmän toimintaa ja käydään läpi edustuksellisen tiimin asiat.

Päiväkodin käytännön asioista pidetään talon palaveri tarvittaessa (talon yhteiset asiat, tapahtumat, juhlat, hankinnat, lomat).

Yllättävissä sairaustapauksissa turvaamme lasten hyvinvoinnin henkilökunnan sisäisillä järjestelyillä tai sijaisilla. Pidempiin sairaus- ja vuosilomiin hankimme sijaisen.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Yhteistyökumppaneitamme ovat neuvola, perhetyö, lastensuojelu, perheneuvola, puhe- ja toimintaterapeutit, alueen muut päiväkodit sekä koulut.

Alueellamme toimii peruskoulun ala-asteiden ja päiväkotien yhteinen esi- ja alkuopetuksen työryhmä (ESA), jossa on mukana esiopetuksen ja ala-asteen opettajia.

Työryhmän tarkoituksena on tutustuttaa henkilöstöä ja lapsia toisiinsa sekä järjestää yhteistä toimintaa koulun ja päiväkodin välillä.

Kasvatushenkilöstömme edustajat ovat mukana alueen liikuntatoimikunnassa, joka toteuttaa yhteisiä liikuntatapahtumia.

7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Yksikkömme tarjoaa erilaisissa tilanteissa oleville perheille vaihtoehtoisia varhaiskasvatustalvaeluja ja varhaista tukea vauvaperheille: avointa toimintaa, kerhoja, päivähoitoa ja esiopetusta. Ohjaamme perheitä tutustumaan Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

(www.vantaanhyvis.fi)

Hyvinvointityö on lapsen, vanhempien sekä kasvattajien ja koko yhteisön tukemista. Se on ennaltaehkäisevää lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista ja sen toteuttaminen kuuluu kaikille päivähoidossa työskenteleville. Tavoitteenamme on luoda turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö, lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä oppimisvaikeuksien varhainen tunnistami-

nen ja niihin puuttuminen. Yksikössämme on toimintaohje kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseen sekä turvallisuussuunnitelma.

Hyvinvointityön osana on esiopetusikäisten lasten oppilashuolto, jota toteutetaan aina yhteistyössä huoltajien kanssa. Esiopetusryhmien lastentarhanopettajat kokoontuvat säännöllisesti käsittelemään ryhmänsä oppilashuoltoasioita.

7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Vanhemmat saavat puolivuositain tai kuukausittain tiedotteen ryhmän toiminnasta. Kerromme vanhemmille päivittäin lapsen päivän tapahtumat ja kuulumiset. Käytämme lasten toiminnan dokumentoinnissa valokuvia, lasten piirustuksia ja kertomuksia.

Tarvittaessa olemme vanhempien suostumuksella yhteydessä neuvoloihin, konsultoivaan erityislastentarhanopettajaan, puheterapeutteihin, kouluihin, perheneuvolaan ja lastensuojeluun.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus

Keihäspuiston varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Keihäspuiston päiväkoti, Kuntopuiston päiväkoti ja Avoin päiväkoti Majakka

Suunnistajankuja 8, 01280 Vantaa

(09) 83931018